

Wilhelmina (Mieke) Steensma is geboren op 3 januari 1924 in Sindanglaoet, NOI. Ze is de dochter van Cornelis Steensma en Hendrika Petronella Dahmen von Buchholz. Haar ouders trouwden in 1918 in Den Haag. Mieke had een drie jaar oudere broer Gé.

Ze brengt haar jeugd in Indonesië door. Haar ouders werkten 'in de suiker', in de laagvlakte maar daar was geen middelbare school is, dus Mieke en haar broer zaten in de kost in Bandung. In 1938 hadden haar ouders verlof en het gezin ging naar Nederland. Haar ouders lieten Mieke met haar broer achter bij familie Kortenoever in Gouda, zodat ze in Nederland de hoogste klassen van de HBS af konden maken en konden studeren. Dit gebeurde met veel Indisch-Nederlandse kinderen. Haar moeder was reumatisch en kwam vlak voor de oorlog begon opnieuw naar Nederland, om hier een speciale medische behandeling te ondergaan. Haar vader kon zo snel niet weg en bleef tijdens de oorlog in Indië. Hij was reserveofficier en zat vier jaar in krijgsgevangenschap maar overleefde de oorlog.

Mieke zat bij Scouting en op zwemmen. Mogelijk was ze lid van Groep 1 Kastanujogroep van het Nederlandse Padvindstersgilde (NPG) in Gouda. Deze groep werd in 1930 opgericht, kreeg in 1934 haar naam en werd in 1938 gesplitst in een landgroep en een

watergroep. Waarschijnlijk was Julie Laurence Redeke-Hoek, de moeder van Lies Redeke, ook bij deze groep betrokken. Ze was hoofdbestuurslid van het Nederlands Meisjesgilde en woonde in Gouda. Haar gildenaam was Ivag = Ik Vind Alles Goed. Na de oorlog werd dit ook de naam van één van de vendels van de groep. Mieke ging met de groep op kamp en is op de foto de 3e van links. Bij zwemwedstrijden leert ze Gert van den Burger kennen.

Mieke werd veel uitgenodigd door de ouders van vriendinnen. Ze ging er eten en werd voor allerlei verjaarspartijtjes gevraagd. Zo is ze bevriend geraakt met Carla Mogendorff, die ook op scouting zat en onderwijzeres was op het Joodse schooltje. Carla had één zus Hetty, die anderhalf jaar ouder was. Ze kwam uit een gegoede Joodse familie in Gouda. Haar vader had een leerhandel. Mieke was er kind aan huis. In de oorlog was Mieke in opleiding als apothekersassistente in de stadsapotheek in Gouda.

Als de maatregelen tegen Joden toenemen, besluit de familie Mogendorff onder te duiken. Ze vragen of Mieke hen niet in de steek willen laten. Ze krijgt hun onderduiknamen (de Vries) en een onderduikadres op het Olympiaplein. Mieke brengt voedselbonnen en andere zaken naar het gezin. Niemand weet hiervan.

Op 19 juli 1943 wordt ze voor “*Judenhilfe*” opgepakt, omdat ze in verband gebracht wordt met ondergedoken Joden. Om haar aan het praten te krijgen werd ook haar moeder opgepakt. Ze werd opgesloten in een cel ver bij haar moeder vandaan, maar ze zingen in het Maleis en houden elkaar zo op de hoogte. Haar moeder wordt vrijgelaten, maar Mieke ging op 22 juli op transport naar kamp Vught, met als reden '*Jodenbegunstiging*'.

Tijdens haar gevangenschap in kamp Vught heeft ze lange tijd gewerkt bij het Philipskommando. In januari 1944 werd er een vrouw gestraft en opgesloten, omdat zij één vlecht van een verraadster had afgeknipt. Negentig andere vrouwen verklaarden zich solidair met die vrouw, in de verwachting dat zo'n grote opmars zou leiden tot haar vrijlating. Ze werden echter allemaal gearresteerd en verdeeld over 2 cellen om de nacht door te brengen. De enige reden dat er uiteindelijk 2 cellen zijn gebruikt, is omdat cel 115, met een grootte van 9 vierkante meter, echt helemaal vol zat nadat er 74 vrouwen in geschopt en geslagen waren. De overige 17, waaronder Mieke, moesten in de cel ernaast. Die nacht zijn er 10 vrouwen overleden (gestikt), zijn er een paar krankzinnig geworden en heeft de rest van de groep een trauma voor het leven opgelopen. Mieke Steensma zat in de rustigere cel ernaast, maar kon de hele nacht niet slapen door het angstige gekrijs van iedereen in de cel naast haar. Toen in september 1944 de geallieerden in aantocht waren, werden gevangenen uit Kamp Vught in allerijl met de trein naar concentratiekamp Ravensbrück vervoerd.

Vanuit het vrouwenkamp Ravensbrück werden ze met vijftig niet-Joodse vrouwen naar een buitencommando van Groß-Rosen gestuurd, omdat zij als ervaren Philips-arbeidsters konden gaan werken bij Telefunken. Dit was een Joods kamp in Reichenbach. Toen ze op Denkdag, 22 februari 1945, onderweg was, had ze veel houvast aan de gedachte dat wereldwijd padvindsters aan elkaar dachten. Ze had in het kamp waar ze terecht kwam een discussie met een oud padvindster over de waarde van Scouting. Dit verhaal is eind 1946 opgenomen in *De schalmei, officieel orgaan voor besturen en leidsters van het Nederlandsche Meisjesgilde*.

Mieke overleefde de oorlog. Haar vriendin Carla werd op een gegeven moment opgepakt. Een mede gevangene verraadde dat ze joods was en daarna werd ze via kamp Westerbork gedeporteerd naar concentratiekamp Auschwitz. Ze werd mogelijk tewerkgesteld in een satelietkamp van Auschwitz. Daar kreeg ze tyfus en stierf op 30 september 1944.

Na de oorlog wordt Mieke weer actief padvindster. Tijdens het bezoek van Lady Baden Powell aan Nederland, krijgt ze op 7 oktober 1946 van haar op het Binnenhof een *Oorlogsblaadje*. Padvindsters konden voor ieder jaar dat ze lid waren, een jaarblaadje krijgen. Omdat Scouting een groot deel van de oorlog verboden was, werd er een speciaal *Oorlogsblaadje* (oranje jaarblaadje) uitgereikt, speciaal bedoeld voor padvindsters die

tijdens de oorlog hun padvindsters-contacten hebben warm gehouden. Dit ondanks het risico dat dit met zich meebracht door het verbod door de bezetter. Ook Carla Jitta en Era Kayser kregen zo'n herinnering.

Na de oorlog trouwde Mieke met huisarts Gerrit (Gert) Elisa van den Burger (1918-2014). Samen zetten zij een huisartsenpraktijk op in de Dorpstraat van Linschoten. Ze kregen twee dochters en een zoon.

Van de ervaringen van de vrouwen in Ravensbrück is een documentaire gemaakt waaraan Mieke heeft meegewerkt. Ook schreef ze haar ervaringen op in het boek "Zo was het ongeveer".

Mieke is overleden op 24 juni 2014 in Oudewater.

In de Goudse wijk Oosterwei worden met straatnamen Goudse verzetshelden herdacht. Sinds 2023 is daar de Mieke Steensmastraat te vinden. Op vrijdag 23 mei 2025 is hier een informatiebord over Mieke onthuld.

Meer informatie

[Mieke Steensma - Wikipedia](#)

[Kamp Vught – Arjan Jumelet \(wordpress.com\)](#)

[Mieke Steensma - Theatervoorstelling Overleven Is Herinneren Gouda](#)

[Philips-Kommando - Erfgoed van de Oorlog](#)

[De schalmei; officieel orgaan voor besturen en leidsters van het Nederlandsche Meisjesgilde, jrg 17, 1946, no 12, 1946 » 1946-10 - Pag. 2 | Delpher](#)

[Weest paraat; officiëel orgaan van de Nederlandsche Padvindsters, jrg 29, 1946-1947, no 1, 1946 » 1946-10 - Pag. 5 | Delpher](#)

[Theater | DE WILDE WEG | Linschoten](#)

[Documentaire | Vrouwen van Ravensbrück \(vrouwenvanravensbruck.nl\)](#)

[Gouwenaar schrijft boek over 652 vrouwen in kamp Ravensbrück | Gouda | AD.nl](#)

[Wilhelmina \(Mieke\) van den Burger - Steensma † 24-06-2014 overlijdensbericht en condoleances - Mensenling.nl](#)

[Over de groep – Waterscouting Kaštanujo \(kastanujo.nl\)](#)

[NI: Nederlands Indië – Familie Suijs](#)

[FS: Fluwelensingel 70A – Familie Suijs](#)

[De schalmei; officieel orgaan voor besturen en leidsters van het Nederlandsche Meisjesgilde, jrg 18, 1947, no. 2, 1947 » 1947-02 - Pag. 3 | Delpher](#)

[Nieuwe Apeldoornsche courant » 01 okt 1946 - Art. 2 | Delpher](#)

[Het Parool » 12 okt 1946 - Art. 64 | Delpher](#)

[Wilhelmina Steensma | Digitaal Monument Neuengamme](#)

[VerzetsMuseum | Details](#)

[Marriage Cornelis Steensma & Hendrika Petronella Dahmen von Buchholz op 25 april 1918 in 's-Gravenhage \(Netherlands\) » Open Archives](#)

[Japanse interneringskaarten | Nationaal Archief](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.